

สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญจะกระทำมิได้ แต่ต้องยอมรับว่าในการที่หน่วยงานใดจะรับบุคคลเข้าทำหน้าที่ในตำแหน่งใด ย่อมต้องพิจารณาถึงความรู้ความสามารถ ความเหมาะสมที่จะปฏิบัติหน้าที่นั้นด้วย ซึ่งการรับสมัครสอบคัดเลือก นอกจากจะพิจารณาถึงความรู้ ความสามารถแล้ว ยังต้องพิจารณาสุขภาพของร่างกายและจิตใจว่ามีความสมบูรณ์สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ และมีบุคลิกลักษณะที่ดีพอที่จะเป็นผู้พิพากษาซึ่งเป็นตำแหน่งที่มีเกียรติโดยปฏิบัติหน้าที่ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ การปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษามีใช้เพียงแต่พิจารณาพิพากษาอรรถคดีในห้องพิจารณาเท่านั้น บางครั้งต้องเดินทางไปนอกศาลปฏิบัติหน้าที่ เช่น เพื่อเดินเผชิญสืบ เพื่อสืบพยานที่มาศาลไม่ได้ การพิจารณาเพื่อรับสมัครสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการ และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยพิพากษา จึงมีมาตรการที่แตกต่าง และเข้มงวดกว่าการคัดเลือกบุคคลไปดำรงตำแหน่งอื่นอยู่บ้าง ซึ่งมาตรา 29 วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติเป็นข้อยกเว้นไว้ว่า การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมีได้ และวรรคสอง บัญญัติรับรองไว้ว่า กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย ซึ่งบทบัญญัติวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม บทบัญญัติของมาตรา 26 (10) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. 2543 เป็นไปตามความจำเป็นและความเหมาะสมของฝ่ายตุลาการ จึงเห็นว่า บทบัญญัติของมาตรา 26 (10) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. 2543 เป็นลักษณะข้อยกเว้นตามมาตรา 29 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งไม่กระทบกระเทือนถึงสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง และไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามมาตรา 30 ของรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด

(2) คำวินิจฉัยที่ 44/2545 เรื่อง ศาลปกครองกลางส่งคำโต้แย้งของคู่ความ (ระหว่าง นายศิริมิตร บุญมูล ผู้ฟ้องคดี กับคณะกรรมการอัยการ ผู้ถูกฟ้องคดี) ในคดีหมายเลขดำที่ 4119/2544 ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 264 กรณีพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. 2521 มาตรา 33 (11) มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีข้อเท็จจริงสรุปได้ ดังนี้ มีผู้สมัครสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการอัยการ

ในตำแหน่งอัยการผู้ช่วย ซึ่งมีร่างกายพิการได้ถูกปฏิเสธการรับสมัคร เนื่องจากคณะกรรมการพิจารณาคุณสมบัติของผู้สมัครสอบคัดเลือกดังกล่าวได้รับรายงานผลการตรวจร่างกายจากคณะกรรมการแพทย์ว่า ผู้ฟ้องคดีมีร่างกายพิการ เดินขาจะเข้แผลกกล้ามเนื้อแขนลีบจนถึงปลายมือทั้งสองข้าง กล้ามเนื้อขาลีบจนถึงปลายเท้าทั้งสองข้าง กระดูกสันหลังคดได้รับการผ่าตัดตามเหล็กที่กระดูกสันหลังไว้เพื่อให้ไหล่ทั้งสองข้างเท่ากัน จึงมีมติไม่รับสมัครเนื่องจากเป็นผู้มีบุคลิกภาพและร่างกายไม่เหมาะสมที่จะเป็นข้าราชการอัยการ ตามมาตรา 33 (11) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. 2521 ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า เหตุผลของคณะกรรมการเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมเพราะเหตุความแตกต่างในเรื่องสภาพทางกาย บทบัญญัติตามมาตรา 33 (11) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. 2521 ขัดหรือแย้งกับมาตรา 30 ของรัฐธรรมนูญ โดยสำนักงานอัยการสูงสุดมีความเห็นว่าการรับสมัครสอบคัดเลือก นอกจากจะพิจารณาถึงความรู้ ความสามารถแล้ว หน่วยงานยังต้องพิจารณาถึงสุขภาพของร่างกายและจิตใจของผู้นั้นว่า มีความสมบูรณ์ สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ และมีบุคลิกลักษณะที่ดีพอที่จะเป็นข้าราชการอัยการ การปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการอัยการมิใช่เพียงปฏิบัติหน้าที่ในห้องพิจารณาคดีหรือในสำนักงานเท่านั้น บางครั้งต้องเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่นอกสำนักงาน อาทิ การเดินเผชิญสปีเพื่อสืบพยานที่ไม่อาจมาศาลได้ การร่วมชั้นสุตรพลิกศพกับพนักงานสอบสวน หรือแม้แต่การร่วมสอบสวนคดีซึ่งเกี่ยวข้องกับเด็กหรือเยาวชน ตลอดจนรวมถึงการออกไปเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชนในชนบท

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว มีความเห็นว่า มาตรา 30 ของรัฐธรรมนูญได้บัญญัติเป็นหลักการว่า บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ไม่ว่าชายหรือหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน จะเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่าง ในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญจะกระทำมิได้ แต่ต้องยอมรับว่า ในการที่หน่วยงานใดจะรับบุคคลเข้าทำหน้าที่ในตำแหน่งใด ย่อมต้องพิจารณาถึงความรู้ ความสามารถ ความเหมาะสมที่จะปฏิบัติหน้าที่นั้นด้วย การพิจารณาเพื่อรับสมัครสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการอัยการ และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอัยการผู้ช่วย จึงมีมาตรการที่แตกต่างและเข้มงวดกว่าการคัดเลือกบุคคลไปดำรงตำแหน่งอื่นอยู่บ้าง ซึ่งมาตรา 29 วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญบัญญัติเป็นข้อยกเว้นไว้ว่า การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้ และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมีได้ และวรรคสอง บัญญัติรับรองไว้ว่า กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและ

ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุ บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย ซึ่งบทบัญญัติวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกฎหมายหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม บทบัญญัติของมาตรา 33 (11) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. 2521 เป็นลักษณะข้อยกเว้นตามมาตรา 29 ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งไม่กระทบกระเทือนถึงสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพ มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง และไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามมาตรา 30 ของรัฐธรรมนูญ แต่อย่างไร

จากคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ จะเห็นได้ว่า ศาลรัฐธรรมนูญยอมรับว่า การจำกัดสิทธิด้วยเหตุคุณสมบัติทางกายภาพของผู้สมัครสอบคัดเลือกในบางตำแหน่งสามารถที่จะกระทำได้ โดยไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุความพิการ แต่ต้องอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้ และกฎหมายที่มีบทบัญญัติจำกัดสิทธินั้นต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย ดังนั้นสิทธิของคนพิการที่ต้องการทำงานในบางตำแหน่งของภาครัฐ จึงถูกจำกัดอยู่บ้างตามกฎหมาย โดยไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติ

จากการศึกษามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของคนพิการในด้านต่าง ๆ ตามกฎหมายไทยจะเห็นได้ว่า ครอบคลุมสิทธิต่าง ๆ ตามที่อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการกำหนดไว้ และบทบัญญัติตามกฎหมายที่จำกัดสิทธิของคนพิการตามกฎหมายไทยก็มีลักษณะของการจำกัดสิทธิของบุคคลทั่วไปเช่นเดียวกัน คือ เป็นการกำหนดคุณสมบัติเพื่อให้เหมาะสมกับการดำรงตำแหน่งและการปฏิบัติหน้าที่ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าโดยบทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของคนพิการจะมีอยู่ครบถ้วนและครอบคลุมตามที่อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการกำหนดไว้ แต่ในทางปฏิบัติก็ยังปรากฏให้เห็นว่าคนพิการยังไม่ได้รับการคุ้มครองหรือเข้าถึงสิทธิที่กฎหมายกำหนดไว้เท่าที่ควร คณะผู้วิจัยเห็นว่า ปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การคุ้มครองสิทธิของคนพิการไม่บรรลุตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ก็คือ ปัญหาจากการดำเนินงานของภาครัฐ

3.3 ปัญหาการดำเนินงานของภาครัฐ

จากบทบัญญัติในพระราชบัญญัติคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ พ.ศ. 2550 จะเห็นว่า การคุ้มครองสิทธิของคนพิการในด้านต่างๆ ยังกระจัดกระจายอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานต่างๆ แม้พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการฯ จะได้กำหนดให้มีสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการแห่งชาติขึ้นเป็นส่วนราชการในกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งไม่มีฐานะเป็นกรมตามมาตรา 18 วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(1) ประสานงานและร่วมมือกับหน่วยงานด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ของรัฐบาล ส่วนราชการ หน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศในการดำเนินงาน การทำงานร่วมกันในระดับนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนงานด้านคนพิการเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

(2) สำรวจ ศึกษา วิเคราะห์ รวบรวมและเก็บรักษาข้อมูลเกี่ยวกับคนพิการ สถานการณ์ของคุณภาพชีวิตคนพิการ เพื่อประโยชน์ต่อการป้องกัน การรักษา การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ และจัดทำแผนงาน วิเคราะห์ วิจัย ติดตาม ประเมินผลเสนอต่อคณะกรรมการ

(3) จัดทำแผนงานเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ

(4) สนับสนุนให้มีการจัดตั้ง การดำเนินงาน การสร้างความเข้มแข็งขององค์กรด้านคนพิการ เพื่อให้สามารถทำหน้าที่พิทักษ์สิทธิคนพิการ ตลอดจนสนับสนุนและประสานงานให้หน่วยงานของรัฐจัดงบประมาณให้แก่องค์กรด้านคนพิการ เพื่อดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาชีวิตคนพิการ

(5) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่นหรือตามที่คณะรัฐมนตรีหรือคณะกรรมการมอบหมาย

แต่นอกจากสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการแห่งชาติซึ่งทำหน้าที่ในการคุ้มครองสิทธิของคนพิการแล้ว ยังมีหน่วยงานอื่นๆ ของรัฐที่มีส่วนในการคุ้มครองสิทธิของคนพิการด้วย

ด้านสุขภาพ จะมีกรมการแพทย์ซึ่งมีภารกิจในการพัฒนาวิชาการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ฝ่ายกาย โดยมีการศึกษา วิจัย พัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีทางการแพทย์ที่เหมาะสม การเพิ่มพูนความรู้และทักษะการปฏิบัติงานแก่บุคลากรทางการแพทย์เฉพาะทางที่มีคุณภาพ รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ต่าง ๆ เช่น ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยีทางการแพทย์และแพทย์เฉพาะทาง กำหนดและพัฒนาคุณภาพ

มาตรฐานในการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์และแพทย์เฉพาะทาง ถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีทางการแพทย์และแพทย์เฉพาะทางแก่สถานบริการสุขภาพทั้งภาครัฐและเอกชน เป็นผู้รับผิดชอบ และมีศูนย์สิรินธรเพื่อฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แก่ผู้พิการและผู้ป่วยตามกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยีทางการแพทย์ด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ โดยเฉพาะในกลุ่มคนพิการ ถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีทางการแพทย์ด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ โดยเฉพาะในกลุ่มคนพิการแก่สถานบริการสุขภาพทั้งภาครัฐและเอกชน ทำหน้าที่ในการฟื้นฟูสมรรถภาพของคนพิการ

ด้านการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะทำหน้าที่จัดและส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีอำนาจหน้าที่ต่าง ๆ เช่น จัดทำข้อเสนอนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษา มาตรฐานการจัดการศึกษา และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดหลักเกณฑ์ แนวทาง และดำเนินการเกี่ยวกับการสนับสนุนทรัพยากร การจัดตั้ง การจัดสรรทรัพยากร และบริหารงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาพื้นฐาน เป็นต้น นอกจากนี้ มาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ยังได้กำหนดให้สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษทำหน้าที่ต่าง ๆ เช่น ส่งเสริม สนับสนุน และประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในสถานศึกษา รวมทั้งประเมินและรายงานผลต่อคณะกรรมการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของคนพิการ ผลิต วิจัย และพัฒนาเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการ เป็นต้น

ด้านการทำงาน จะมีกรมพัฒนาฝีมือแรงงานซึ่งมีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนาฝีมือแรงงาน ศักยภาพกำลังแรงงาน และผู้ประกอบการ เพื่อพัฒนากำลังแรงงานให้มีฝีมือได้มาตรฐานในระดับสากล และส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการที่มีความสามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ต่าง ๆ เช่น พัฒนาฝีมือแรงงานให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ดำเนินการส่งเสริมการทดสอบมาตรฐานและแข่งขันฝีมือแรงงาน ดำเนินการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน ศักยภาพ และการเป็นผู้ประกอบการ เป็นต้น ซึ่งมีกองส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพแรงงานและผู้ประกอบการ ทำหน้าที่ต่าง ๆ เช่น ส่งเสริมการพัฒนานิสัยอุตสาหกรรมและองค์ความรู้เสริมในการพัฒนาศักยภาพแรงงาน ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการ ส่งเสริมและพัฒนาแรงงาน สตรี เยาวชน คนพิการ และกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เป็นต้น

ด้านสวัสดิการสังคม เป็นหน้าที่ของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ซึ่งมีภารกิจเกี่ยวกับการให้บริการสังคม การสังคมสงเคราะห์ แก่ผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากไร้ คนไร้ที่พึ่ง ผู้ประสบปัญหาทางสังคม โดยการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหามารูปแบบของสถานสงเคราะห์และการประสานงานส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการส่งเสริม สนับสนุนให้ชุมชนและท้องถิ่นจัดสวัสดิการสังคมเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายที่มีปัญหาทางสังคมสามารถดำรงชีวิตและพึ่งพาตนเองได้ นอกจากนี้ ยังมีอำนาจหน้าที่ต่าง ๆ เช่น พัฒนารูปแบบและวิธีการในการให้บริการสวัสดิการและการสังคมสงเคราะห์ในแต่ละกลุ่มเป้าหมายให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนด จัดบริการสวัสดิการสังคม ให้คำปรึกษาแนะนำ ให้ความช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาแก่ผู้ประสบปัญหาทางสังคม กลุ่มเป้าหมายเฉพาะที่มีปัญหาทางสังคม เป็นต้น สำนักบริการสวัสดิการสังคมซึ่งเป็นหน่วยงานภายใน จะมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดและพัฒนามาตรฐานให้บริการสวัสดิการสังคมในพื้นที่ให้บริการด้านเด็ก เยาวชน สตรี คนพิการ ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส หรือบุคคลอื่น ให้บริการแก่ผู้ประสบปัญหาตามบ้านและใช้ชุมชนเป็นฐานในการให้บริการ เป็นต้น

ด้านการดำรงชีวิตประจำวัน เช่น ลักษณะ หรือการจัดให้มีอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ บริการขนส่ง หรือบริการสาธารณะอื่น จะอยู่ในความรับผิดชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

แม้ว่าอำนาจหน้าที่หลักของสำนักงานส่งเสริมและคุ้มครองคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ จะเป็นการประสานงานและร่วมมือกับหน่วยงานด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ของรัฐบาล ส่วนราชการ หน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศในการดำเนินการทำงานร่วมกันในระดับนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนงานด้านคนพิการเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิของคนพิการมีหลายหน่วยงาน ดังเห็นได้จากมาตรา 45 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการฯ ที่บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้รัฐมนตรีแต่ละกระทรวงมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กับออกกฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับราชการของกระทรวงนั้น เมื่อหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวข้องมีจำนวนมากประกอบกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่มีฐานะเป็นกรมหรือกระทรวง การที่สำนักงานส่งเสริมและคุ้มครองคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติเป็นหน่วยงานกลางในการประสานงานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ มีฐานะเป็นเพียงส่วนราชการในกระทรวงการ

พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์โดยไม่มีฐานะเป็นกรมตามมาตรา 18 วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ทำให้การเข้าไปดำเนินการประสานงานโดยเฉพาะการร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในด้านนโยบายและยุทธศาสตร์เป็นไปอย่างยากลำบาก นอกจากนี้ การกำหนดให้สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ มีหน้าที่ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ โดยไม่มีบทบัญญัติที่ชัดเจนในการบูรณาการหรือกำกับดูแลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของตนอย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพ จากประเด็นนี้เองทำให้การคุ้มครองสิทธิของคนพิการชาติผู้ทำหน้าที่ดูแลตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ จึงควรปรับปรุงบทบาทและอำนาจหน้าที่ของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการแห่งชาติให้เป็นหน่วยงานกลาง ให้เกิดความเหมาะสมเพื่อให้เป็นองค์กรบริหารกฎหมายที่คุ้มครองสิทธิของคนพิการได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ควรกำหนดบทบาทหน้าที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการคุ้มครองสิทธิของคนพิการที่อยู่ในเขตพื้นที่ด้วย

นอกจากปัญหาในการประสานงานกับหน่วยงานกับหน่วยราชการอื่นที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิคนพิการแล้ว โดยที่สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการแห่งชาติมีหน้าที่ในการอัยการพิทักษ์สิทธิของนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการซึ่งไม่ส่งเงินเข้ากองทุนตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 36 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 โดยที่สถานภาพไม่ได้มีฐานะเป็นกรมและไม่มีสถานภาพเป็นนิติบุคคล ที่ผ่านมาในการดำเนินการฟ้องคดีหรือดำเนินการทางนิติกรรมใดๆ สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติต้องดำเนินการผ่านสำนักงานปลัดกระทรวง หรือผ่านกระทรวงที่มีสถานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย เช่น เรื่อง การดำเนินคดีกับ นายสุรินทร์ ภูคากับพวก ซึ่งพนักงานอัยการ สำนักงานอัยการคดีศาลแขวงนนทบุรี มีความเห็นว่า สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ เป็นส่วนราชการในกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ทำให้สำนักงานนี้ไม่มีฐานะเป็นกรม ดังนั้น การดำเนินการฟ้องคดีก็ต้องในนามของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งเป็นนิติบุคคลที่รับผิดชอบในราชการของกองทุนดังกล่าว ซึ่งอยู่ในสังกัดหน่วยงานราชการซึ่งสังกัดกระทรวง ผู้จะเป็นผู้แทนของกระทรวงในฐานะที่กระทรวงเป็นนิติบุคคล คือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง หารือสำนักงานปลัดกระทรวงโดยปลัดกระทรวงไม่ ฯลฯ ประเด็นนี้เอง ทำให้การดำเนินการของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ซึ่งเป็นหน่วยงานกลางหรือองค์กรบริหารกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิของคนพิการไม่มีประสิทธิภาพและล่าช้าเนื่องจากต้องดำเนินการผ่านสำนักงานปลัดกระทรวง หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงดังกล่าวแล้วข้างต้น